

A KÚRIA

mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.077/2012/3.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság dr. Farkas Katalin ügyvéd felperesnek dr. Ákos Elek ügyvéd által képviselt alperes ellen lízingszerződésből eredő követelés megfizetése iránt a Budai Központi Kerületi Bíróság előtt 22.P.20.807/2011. számon indult és a Fővárosi Bíróság 57.Pf.638.679/2011/5. számú jogerős ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes és az R.L. Zrt. (továbbiakban: felperes jogelődje) 2001. augusztus 3-án „adásvételi lízingszerződést” kötött egymással. Az alperes a szerződésben vállalt fizetési kötelezettségének nem tett eleget, ezért a felperes jogelődje a 2002. január 11-én kézbesített levelével felmondta a szerződést. Az alperes 2002. január 14-én írásban kérte a felmondás felülvizsgálatát, amelyet a felperes jogelődje elutasított, a gépjárművet pedig 2002. február 25-én visszavette az alperestől. A felperes jogelődje - a gépjármű értékesítéséből befolyt vételár beszámítása után megmaradt - követelését 2004. március 1-jén a felperesre engedményezte.

A felperes 2010. október 26-án kezdeményezett fizetési meghagyásos eljárásból perré alakult eljárásban keresetében 1.731.704 Ft lízingdíj tartozás és annak járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a felperes követelése elévült: a 2002. január 11-én kézbesített felmondástól a Ptk. 324. § (1) bekezdése szerinti öt éves elévülési idő eltelt anélkül, hogy bármilyen felszólítást, vagy értesítést kapott volna a felperestől.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Az alperes érdemi ellenkérelmére tekintettel elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperes követelése bírósági úton érvényesíthető-e, a 2002. január 11-én átvett felmondást követően történt-e olyan esemény, amely a Ptk. 327. § /1/ bekezdése alapján az elévülést megszakította. E körben azt állapította meg, hogy az alperes 2002. február 25-én átvett egy okiratot a gépjármű visszavételéről, de ettől az időponttól számítva öt év telt el úgy, hogy az alpereshez bármilyen felszólítás érkezett volna a felperestől, vagy a felperes jogelődjétől. Tényként állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes részéről az alperesnek postán megküldött, 2004. május 25-én kelt értesítő levelet az alperes nem vette át, az a címről „ismeretlen” jelzéssel érkezett vissza a felpereshez. A lízingszerződés ÁSZF IX/2. pontjának azt a rendelkezését, mely szerint a lízingbe adó által a lízingbe vevőnek küldött postai küldemény a feladástól számított második munkanapon kézbesítettnek tekintendő, azért nem tekintette alkalmazandónak, mert az a felek között egy kézbesítési vélelmet rögzít, amely megdőlt azáltal, hogy az okirat igazoltan visszaérkezett a felpereshez. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az elévülés megszakítására egyébként is csak az az értesítés alkalmas, amelyről az alperes tudomást szerez, azaz amely hozzá megérkezik.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel hangsúlyozta: a felperes jogelődjének a szerződést felmondó jognyilatkozata 2002. január 11-én hatályosult, így a felperes jogelődje és az alperes közötti szerződés ezen a napon megszűnt, melynek következményeként a felperes követelése abban az időpontban vált esedékessé. A felperes csak ettől számított, a Ptk. 324. § /1/ bekezdésében írt öt éven belül érvényesíthette bíróság előtt az igényét. A felperes által hivatkozott, 2004. június 3-án postára adott engedményezési nyilatkozat és az adós értesítés nem alkalmas az elévülés megszakítására, mivel a posta azokat „ismeretlen” jelzéssel küldte vissza a feladónak. A szerződés megszűnését követően több mint két évvel postára adott ezen nyilatkozatokra az ÁSZF IX/2. pontja nem irányadó, mivel a szerződés felmondásával a felperes a felek közötti szerződést megszüntette. Az alperesnek éveken keresztül a szerződés megszűnését követően a szerződés szerinti lakcím bejelentési kötelezettsége nem állt fenn a felperessel mint engedményessel szemben.

A jogerős ítélettel szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmében a felperes a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára való utasítását kérte. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok a Ptk. 327. §-ába ütközően, jogszabálysértő módon állapították meg, hogy a 2004. június 3-án postára adott küldemény nem szakította meg az elévülést. Álláspontja szerint e küldemény tekintetében is

alkalmazni kell az ÁSZF IX/2. pontját, amely éppen az ilyen esetek megfelelő kezelésére állít fel megdönthetetlen kézbesítési vélelmet. Jogsértő a jogerős ítélet azért is, mert ezt a szerződéses rendelkezést megdönthető vélelemnek minősítette, és a vélelem megdöntését a küldemény visszaérkezése tényével bizonyítottanak tekintette.

Véleménye szerint jogszabálysértő az eljáró bíróságok azon érvelése is, mely szerint az elévülés megszakítására csak az a küldemény alkalmas, amely a címzetthez megérkezik. A Legfelsőbb Bíróság BH 2010. 41. és 2006. 12. számú eseti döntései értelmében az írásbeli felszólítást közöltnek kell tekinteni akkor is, ha az azért nem jut el a címzetthez, mert az irat átvétele a fél hibájából hiúsult meg. Álláspontja szerint a szerződés hatályának megszűnése nem járhat az abban rögzített rendelkezések, így különösen az ÁSZF 3. pontjában rögzített adatváltozás bejelentési kötelezettség és a IX/2. pontban szabályozott kézbesítési vélelem alkalmazásának mellőzésével. A megszűnést követő időszakban továbbra is a megszűnt szerződés szabályai alkalmazandók a jogviszony rendezése kapcsán, függetlenül attól, hogy a megszűnéshez képest mennyi idő telt el.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § /2/ bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Megállapította, hogy a felperes által állított jogszabálysértés nem áll fenn.

A felperes jogelődje - a felperes által sem vitatott módon - 2002. január 11-én az alperes által kézhez vett felmondó nyilatkozattal felmondta az alperessel kötött szerződést. A Ptk. 321. §-ának (1) bekezdése értelmében a felmondással a szerződés megszűnt. A szerződés megszűnésének a Ptk. 319. § (2) bekezdése szerinti jogkövetkezménye, hogy a feleknek el kell számolniuk egymással, követeléseik egymással szemben lejárttá és ezáltal azonnal követelhetővé válnak. Az alperest a szerződés megszűnését követően a szerződés IX/3. pontjában rögzített adatszolgáltatási kötelezettség nem terhelte. (Hasonlóan foglalt állást a Kúria a Gfv.IX.30.346/2009. számú határozatában is). A fent kifejtettek következnek egyébként magából a szerződésben írtakból is, hiszen a IX/3. pont azt tartalmazza, hogy az adatszolgáltatási kötelezettség „a jelen Megállapodás hatálya alatt” terheli többek között a lízingbe vevőt. A Kúria megítélése szerint azon postai küldeményekre, melyek a címzettnek nem felróható okból kézbesíthetetlennek sem a szerződés fennállása alatt, sem a szerződés megszűnését követően nem vonatkoznak a IX/3. pontban írt, a kézbesítési vélelemre vonatkozó szabályok. Az adott tényállás mellett pedig a fent kifejtettek tekintettel az alperesnek fel nem róható okból hiúsult meg az elévülés megszakítására alkalmas irat kézbesítése.

A Ptk. 327. § /1/ bekezdése értelmében az elévülést a jogosultnak a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítása megszakítja. E jogszabályi rendelkezésből okszerűen következik, hogy a kötelezettnek a jogosult teljesítésre irányuló szándékáról tudomást kell szereznie, vagy a tudomásszerzés elmaradásának neki felróható okból kell bekövetkeznie ahhoz, hogy a felszólítás alkalmas legyen a követelés elévülésének megszakítására. A felperes által 2004. június 3-én postára adott levél „ismeretlen” jelzéssel érkezett vissza, annak tartalmáról tehát az alperes nem értesült. A felperes részéről a felülvizsgálati kérelmében is hivatkozott eseti döntések (BH 2006. 12., 2010. 41.) tényállása szerint a fizetési felszólítások „nem kereste” jelzéssel érkezettek vissza a jogosulthoz. E tényállás tekintetében mondta ki a Legfelsőbb Bíróság azt, hogy a felszólítást tartalmazó irat átvétele az érdekelt fél hibája miatt hiúsult meg: a küldeményről ugyanis értesítést kapott, de azt nem vette át. A Kúria megítélése szerint az „ismeretlen” jelzéssel visszaérkezett fizetési felszólítás éppen azért nem alkalmas az elévülés megszakítására, mivel annak tartalmáról a kötelezett nem szerzett tudomást, illetve annak átvétele nem a saját hibája miatt hiúsult meg.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban igazolt költsége nem merült fel, ezért arról a Kúria a Pp. 270. § /1/ bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 79. § /1/ bekezdése alapján nem határozott.

Budapest, 2013. január 29.

Dr.Vezekényi Ursula sk.a tanács elnöke, Dr.Osztovits András
sk.előadó-bíró, Dr.Szabó Péter sk.bíró